

+ Ἀναστάσιος

Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καί πάσης Ἀλβανίας

Ἀρ. Πρωτ. 747/18

Ἐν Τιράνοισι, τῇ 10ῃ Ὀκτωβρίου 2018

**Πρός τόν Μακαριώτατον Ἅγιον Ἀδελφόν ἐν Κυρίῳ,
Πατριάρχην Μόσχας καί πασῶν τῶν Ρωσιῶν
κ.κ. ΚΥΡΙΑΛΛΟΝ**

Προσφιλέστατε ἐν Χριστῷ Ἅγιε Ἀδελφέ καί Συλλειτουργέ,

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καί ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί Πατρός, καί ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶη μετὰ πάντων τῶν Ὀρθοδόξων. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διά τήν ἀποστολήν τοῦ ἀπό 1ης Ὀκτωβρίου τρ. ἔ. Ὑμετέρου φιλαδέλφου Γράμματος. Μετ' ἰδιαίτερου ἐνδιαφέροντος καί πολλῆς προσοχῆς ἀνεγνώσαμεν τήν ἀναλυτικήν ἐξιστόρησιν τῶν ὅσων μέχρι σήμερον συνέβησαν περί τό κρίσιμον θέμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας. Εὐθύς, μετὰ τήν ἐπιστροφήν ἐκ συντόμου ταξειδίου εἰς Κρήτην καί Ἀθήνας, συνεκαλέσαμεν τήν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ὀρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας τήν 9ην τρέχοντος μηνός καί συνεζητήσαμεν τό ἐν λόγῳ πολυσύνθετον ἐκκλησιαστικόν ζήτημα.

Συνοπτικῶς περιοριζόμεθα νά σημειώσωμεν τά ἑξῆς:

Κατά τήν ἐπίσημον ἐνημέρωσιν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἀπό πλευρᾶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (30 Ἰουλίου τρ.ἔ.) ὑπό τριμελοῦς ἀντιπροσωπείας, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Περγάμου κ. Ἰωάννου, Γαλλίας κ. Ἐμμανουήλ καί Σμύρνης κ. Βαρθολομαίου, διευτώσαμεν τάς ἀκολουθούς σκέψεις: Ἡ σχεδιαζομένη κατά τήν παροῦσαν χρονικήν περίοδον χορήγησις

αὐτοκεφαλίας εἰς τὴν Οὐκρανίαν φοβούμεθα ὅτι θά εἶναι «πορεία εἰς ναρκοπέδιον». Ὁμοιάζει μὲ ἐπικίνδυνον ἐγχείρησιν ἀπροβλέπτων παρενεργειῶν. Αἱ ἀντιμαχόμεναι ὁμάδες θά διατηρήσουν τὴν ὄντοτητα καὶ συνοχὴν των, ὅπως ἐπανειλημμένως ἔχει συμβῆ εἰς διαφόρους τοπικὰς Ἐκκλησίας. Τελικῶς, ἀντὶ τῆς ἐνότητος τῶν Ὁρθοδόξων ἐν Οὐκρανίᾳ διαφαίνεται κίνδυνος διασπάσεως τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῇ Οἰκουμένῃ.

Συγχρόνως ὑπεγραμμίσαμεν ὅτι τὰ σημαντικώτερα καὶ πλέον εὐλογημένα ἐπιτεύγματα τῆς Ὁρθοδοξίας κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας ὑπῆρξαν αἱ Συνάξεις τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καὶ τὰ συναφῆ Συλλεΐτουργα, τὰ ὅποια ἐτόνισαν τὴν Πανορθόδοξον ἐνότητα. Προσέτι ἡ σύγκλησις τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ὁμοφώνως ἀπεφασίσθη ἐν Σαμπεζύ (Ἰανουάριος 2016) καὶ τελικῶς ἐπραγματοποιήθη ἐν Κρήτῃ.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας θεωρεῖ πρωταρχικῆς σημασίας τὴν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὴν δυναμικὴν μαρτυρίαν τοῦ Εὐαγγελίου τόσον ἐντὸς τῶν ἐκ παραδόσεως Ὁρθοδόξων λαῶν ὅσον καὶ εἰς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην. Τὰ ἄλλα θέματα ἐπιβάλλεται νὰ ἀντιμετωπίζωνται μετὰ διορατικῆς διακρίσεως, ἐπιμόνου προσευχῆς καὶ ὑπομονετικοῦ διαλόγου.

Τὰς ἀνωτέρω ἀπόψεις ἐπανελάβομεν, μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ καὶ βαθείας ἀγάπης, εἰς τὸν Παναγιώτατον Οἰκουμενικόν Πατριάρχην κ. κ. Βαρθολομαῖον κατὰ τὴν πρόσφατον, προσωπικὴν ἡμῶν συνάντησιν ἐν τῇ νήσῳ τῆς Κρήτης.

Αἱ τελευταῖαι ἐξελίξεις, τὰς ὁποίας περιγράφετε ἐν τῷ Ὑμετέρῳ Γράμματι, ἐπεδείνωσαν, δυστυχῶς, τὴν ἔντασιν καὶ τὴν ἀνησυχίαν. Ὡς ἐπιτραπῆ νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας νὰ διακόψῃ τὴν μνημόνευσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου καὶ νὰ ἀναστείλῃ τὴν εὐχαριστιακὴν κοινωνίαν μετὰ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ἣτις ἀνεκοινώθη τὴν 14ην Σεπτεμβρίου, ἔχει περιπλέξει ἐπικινδύνως τὴν ὄλην ὑπόθεσιν. Ἰδίως διότι ἐγγίζει τὸν πυρῆνα τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν Θεῖαν Εὐχαριστίαν,

καθ' ἣν διακηρύσσομεν τὴν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἱκετεύομεν διὰ τὴν διατήρησιν αὐτῆς.

Σχετικῶς μὲ τὴν κατακλειῖδα τοῦ Ὑμετέρου φιλαδέλφου Γράμματος, διαβεβαιούμεν ὅτι οὐ παυόμεθα ἀναπέμποντες θερμὰς δεήσεις ὑπὲρ τῆς ἐνότητος τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἣν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἡ Κεφαλή αὐτῆς, «περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος» (Πράξ. 20:28). Διατηροῦμεν, ὅμως, σοβαράς ἐπιφυλάξεις, ἐάν προέχῃ αὐτὴν τὴν περίοδον ὕψωσις τῆς φωνῆς ἡμῶν· θεωροῦμεν προτιμότεραν τὴν ἐπίμονον διακριτικὴν παράκλησιν ὅπως ἀποφευχθοῦν ἐσπευσμένοι ἐνέργειαι.

Ἐξάλλου «πανορθόδοξος διαβούλευσις» ἐπὶ τοῦ Οὐκρανικοῦ, περὶ τῆς ὁποίας εἶχομεν συζητήσει κατὰ τὴν εὐλογημένην ἐπίσκεψιν Ὑμῶν ἐν Ἀλβανίᾳ, κατόπιν τῆς διακοπῆς τῆς κοινωνίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἔχει καταστῆ ἰδιαίτερος δυσχερής. Ποῖος θὰ ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν συγκλήσεως τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ὅταν ὑφίσταται ἡ διακοπὴ τοῦ μνημοσύνου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου; Ποία θὰ εἶναι ἡ ἡμερησία διάταξις, πῶς θὰ διεξαχθοῦν αἱ ἐργασίαι; Ποῖα θὰ εἶναι τὰ κριτήρια διὰ τὴν λήψιν τῆς τελικῆς ἀποφάσεως;

Ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας εὐκταῖον εἶναι νὰ δρομολογηθῇ καταρχὴν ἡρεμὸς διάλογος μετὰ τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων πλευρῶν καὶ νὰ ἀναζητηθῇ ἀπὸ κοινοῦ λύσις ἀποβλέπουσα εἰς τὴν θεραπείαν τῶν πληγῶν ἀπὸ τοὺς μακροχρονίους ἀθεϊστικούς διωγμούς, τὰ σχίσματα καὶ τὸν ἐπελαύνοντα προσηλυτισμόν. Ἐάν πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν δέχωνται οἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι τὴν συμμετοχὴν καὶ ἐκπροσώπων ἄλλων Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τόσον τὸ καλύτερον. Ἡ κατ' Ἀλβανίαν Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἐτοίμη νὰ συμμετάσχῃ.

Γενικῶς αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ διαβεβαιώσω ὅτι ἡ ἡμετέρα μετριότης θὰ «πράξῃ πᾶν τὸ δυνατόν, προκειμένου νὰ ἀποτραπῇ τὸ σχίσμα ἐντὸς τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας». Τοιαύτη ἐξέλιξις θὰ ἀποτελοῦσε ὀδυνηρὸν πλήγμα τῆς ἀξιοπιστίας τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ πρέπει πάση θυσίᾳ νὰ ἀποφευχθῇ. Διότι ἀκραδάντως ἐξακολουθοῦμεν νὰ πιστεύωμεν εἰς τὴν θεμελιώδη θεολογικὴν διακήρυξιν, τὴν ὁποίαν ἐπὶ

δεκαετίας επαναλαμβάνομεν εἰς τόν διαχριστιανικόν διάλογον, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἡ Μία Ἁγία Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία καί ὄχι Συνομοσπονδία τοπικῶν Ἐκκλησιῶν. Οἰαδήποτε μορφαί σχισμάτων ἐξασθενοῦν τήν Ὁρθόδοξον μαρτυρίαν εἰς τήν σύγχρονον οἰκουμένην, πλήττουν τήν ἀξιοπιστίαν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καί γενικότερον, τραυματίζουν τό κῦρος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου.

Ἡ μαρτυρική Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας, διά τήν ἀναστάσιμον πορείαν τῆς ὁποίας εὐγενῶς ἐκφράζεσθε, εἶναι πεπεισμένη ὅτι δι' ὅλας τάς τοπικάς Ἐκκλησίας τό χρέος τοῦ ἐπανευαγγελισμοῦ, τῆς ἐνδυναμώσεως τῆς εἰς Χριστόν πίστεως ἔχει ἀπόλυτον προτεραιότητα. Οἱ μεγάλοι ἀντίπαλοι τῆς Ὁρθοδοξίας σήμερον εἶναι κατ' ἐξοχήν ἡ ἀπιστία, ἡ ἀδιαφορία, ἡ μαχητική ἐκκοσμίκευσις. Κατά τάς συγχρόνους παγκοσμίους συνθήκας τά ποικίλα «κανονικά» θέματα νομίζομεν ὅτι ἐνδείκνυται νά ἐξετάζωνται καί ὑπό τήν ὀπτικήν αὐτῆν γωνίαν.

Ὅσον καί ἂν φαίνεται ἀνέφικτον, πιστεύομεν ὅτι ὅλοι πρέπει νά «πράξωμεν τό πᾶν», διά νά ἐπανέλθωμεν εἰς τάς Συνάξεις τῶν Προκαθημένων καί εἰς τόν σχεδιασμόν μιᾶς νέας Μεγάλης Συνόδου. Δέν ἀγνοοῦμεν ὅτι αἱ προτάσεις αὗται θά θεωρηθοῦν ὑπό τινων ἐξωπραγματικά καί τελικῶς μή ἐφικταί. Ἐν τούτοις εἶμαι πεπεισμένος ὅτι δέν εἶναι κανείς ρεαλιστής, ἐάν δέν πιστεῦῃ εἰς τό θαῦμα καί ὅτι: «τά ἀδύνατα παρά ἀνθρώποις δυνατά παρά τῷ Θεῷ ἐστιν» (Λουκ. 18:18-27).

Συνελόντι εἰπεῖν, ἡ ἀρραγῆς ἐνότης τῆς Ὁρθοδοξίας καί τό χρέος πειστικῆς μαρτυρίας εἰς τόν σύγχρονον κόσμον παραμένουν τά ἀναντικατάστατα κριτήρια διά τήν ὀρθήν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπὶ μέρους, ἔστω καί ὠξυμμένων, προβλημάτων.

Μετά βαθυτάτης πάντοτε ἀδελφικῆς ἀγάπης
ἐν Χριστῷ τῷ μόνῳ Κυρίῳ καί Σωτῆρι ἡμῶν,

Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καί πάσης Ἀλβανίας